

Rotterdam, Paradijkerk - Roze Kerkdienst, 5 juni 2016

Ds Hans van der Sterre Dordrecht

Lucas 7 vers 14: Jongeling van Naïn

Bij het verhaal van de jongeling die weer levend gemaakt wordt, zie ik altijd een beeld. Twee stoeten die op elkaar stuiten. De stoet van de dood die tegengehouden wordt door de stoet van het leven. En één beweging van levenden wordt.

Uit Naïn komt een begrafenisstoet. Naïn betekent lieflijke. Nu, lieflijk is anders. Triest is het, deze doodsstoet met voorop een vrouw, die haar zoon moet begraven. Zo hoort het niet. Kinderen moeten hun ouders begraven, niet ouders hun kinderen, zo zeggen wij. En dan is het ook nog een weduwe en het is haar enige kind. Wreder kan een mens het niet bedenken. In de Oudheid sta je, zonder man en kinderen, deerniswekkend kwetsbaar in het leven. Kinderen geven je, op je oude dag, bestaanszekerheid.

‘Als je overmorgen oud bent / wie zal er dan bij je blijven / om je pijntjes weg te wrijven / en je zorgjes weg te doen / en niet al te erg te kijken / als je weer praat over toen.
Als je overmorgen oud bent / wie zal je dan moed inspreken / en wie helpt je oversteken / als het niet alleen meer gaat / en wie zal de stilte breken / die als ijs rondom je staat.
Als je overmorgen oud bent / wie zal dan je bed opmaken / en wie doet je kleine zaken / en wie zorgt er voor je brood / en wie zal er bij je waken / op de avond voor je dood.
Als je overmorgen oud bent / zo oud dat je oren tuiten / wie zal je neus dan snuiten / en wie helpt je op te staan / en wie zal je ogen sluiten / als ze niet vanzelf dichtgaan’ (Jules de Corte).

Twee stoeten stuiten op elkaar. Voor de stadspoort van Naïn botst de stoet van de dood op de stoet van het leven. Nico ter Linden schrijft, dat, naar goed Joods gebruik, Jezus een eindweegs met de rouwstoet mee had moeten gaan. Wenend met de wenenden. Maar Jezus gaat niet mee in de rouwstoet. Hij brengt de stoet tot stilstand. Als Jezus de moeder ziet, wordt Hij met ontferming bewogen. Zoals vaak van God wordt gezegd. Zoals God, zo is Jezus. Met ontferming bewogen, is Hij. Om mensen, zoals Huub Oosterhuis zegt, ‘zonder verweer’, de wees en de weduwe. ‘Huil maar niet’, zegt Hij. Hij loopt naar de baar toe, raakt die aan en zegt: ‘Jongen, ontwaak’. En de dode komt overeind en begint te spreken.

Wat zouden zijn eerste woorden geweest zijn? Iets als: ben ik in de hemel? Maar de hemel is op aarde gekomen. ‘De dode zal leven, de dode zal horen: nu leven. / Ten einde gegaan / en onder stenen bedolven / dode, dode, sta op, het licht van de morgen. / Een hand zal ons waken / een stem zal ons roepen ik open / hemel en aarde en afgrond. / En wij zullen horen / en wij zullen opstaan / en lachen en juichen en leven’ (Huub Oosterhuis). En Jezus geeft hem aan zijn moeder. En ook zij krijgt het leven, zij krijgt haar toekomst terug.

Als eerste schriftlezing, 1 Koningen 17, lezen we het verhaal van de weduwe van Sarfath. Lucas heeft dit verhaal gebruikt. Ook hier gaat het om een weduwe. En een zoon die sterft. De profeet tilt de jongen van de schoot van zijn moeder en draagt hem naar boven, naar de loogkamer. Hij bidt tot God en gaat drie keer boven op de jongen liggen. Alsof Elia het leven wil overbrengen, een soort mond op mond beademing of reanimatie. God luistert naar Elia's gebed en geeft de jongen het leven terug.

Met deze woorden in zijn achterhoofd, heeft Lucas zijn verhaal geschreven. De lezers die de verhalen van Elia kenden, begrepen meteen: Jezus is net als Elia. Maar tegelijk: Jezus is méér

dan een profeet. Hij is God. Elia moest bidden en zich driemaal uitstrekken. Jezus heeft dat niet nodig. Hij spreekt, met gezag. Met het gezag van God. Zoals God sprak bij de schepping. Hij sprak en het was er. Zo doorbreekt Jezus de orde van de dood. Er is een Heer, een levende Heer, Jezus Christus. Die de rollen omkeert. Hij zegt: 'Ik wil dat je wakker wordt. Ik wil dat je leeft'.

Herman Finkers had het in zijn Oudejaarsavondshow van 31 december 2015 over homosexualiteit. Volgens mij had hij het bij het rechte eind, toen hij zei: 'Is homosexualiteit tegennatuurlijk? Net zo tegennatuurlijk als Jezus die over het water liep en net zo tegennatuurlijk als Jezus die na drie dagen weer opstond uit de dood. Dat is een wonder'. 'Je zou dus ook kunnen concluderen dat homosexualiteit een wonder is'. Aldus Herman Finkers. Homosexualiteit als wonder, een intrigerende gedachte. Want wat is een wonder? Een wonder geeft een voorproefje van de wereld die komt. Geeft een inkijk in de wereld van God, waar we smartelijk naar uitzien. Een andere orde. Waar de laatsten de eersten zijn. De nieuwe hemel en de nieuwe aarde, waar geen tranen meer zullen zijn. 'En wij zullen horen / en wij zullen opstaan / en lachen en juichen en leven'. Een wereld, die dan pas écht Naïm genoemd kan worden: 'lieflijk'. 'Waar je vrij bent om te denken wat je denkt, te geloven wat je gelooft, en te zijn wie je bent' (Verklaring Vrijheid van Geweten, Statenvergadering te Dordrecht 1572).

Daar is soms heel wat voor nodig. Voordat je dat, als homo, lesbo, bisexueel of transgender, gelooft. Dat komt natuurlijk ook door de theologie en door de kerken. Die hebben, met een scheppingsethiek die het traditionele gezin propageerde, de afgelopen eeuwen een kwalijke rol gespeeld. Er is veel veranderd. Denk aan de posters van de Remonstranten: 'Onze God trouwt homo's'. Aardig om te zien. Maar nog steeds zijn er kerken die de homo-emancipatie tegengaan. Maar als God een God van liefde is, die leven geeft waar dood is, een God die de rollen omdraait, omdat wij allen mogen leven van genade, dan worden de laatsten toch juist de eersten?

En tot die tijd vieren we in de gemeente de liturgie. En vieren hoe het worden zal. We lezen de verhalen. Van God die sterker is dan de dood. 'Ik wil dat je wakker wordt. Ik wil dat je leeft'. We delen het brood. En, opgenomen in die ene beweging van levenden, loven we God.

Om het, tenslotte, met de Rotterdammer Jules Deelder te zeggen:

Lieve Ari / Wees niet bang /
De wereld is rond / En dat istie al lang
De mensen zijn goed / De mensen zijn slecht
Maar ze gaan allen / Dezelfde weg
Hoe langer je leeft / Hoe langer het duurt
Je komt uit het water / En gaat door het vuur
Daarom lieve Ari / Wees niet bang
De wereld draait rond / En dat doettie nog lang.

Amen